

ZAKON BR.08/L-168**O SPECIJALNOM TUŽILAŠTVU**

Skupština Republike Kosova,

Na osnovu člana 65. (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja:

ZAKON O SPECIJALNOM TUŽILAŠTVU**POGLAVLJE I.
OPŠTE ODREDBE****Član 1.
Cilj**

Ovaj zakon ima za cilj da uredi rad Specijalnog tužilaštva kao stalnog i specijalizovanog tužilačkog organa u okviru Državnog tužioca, nadležnog i ovlašćenog organa za istragu i gonjenje određenih krivičnih dela.

**Član 2.
Delokrug primene**

Odredbe ovog zakona primenjuje Specijalno tužilaštvo, kao i druge zakonom predviđene institucije.

**Član 3.
Definicije**

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1.1. Savet –Tužilački savet Kosova;
- 1.2. Specijalni tužilac – državni tužilac koji radi u Specijalnom tužilaštvu;
- 1.3. Glavni tužilac – čelnik Specijalnog tužilaštva;
- 1.4. Korupcija na visokom nivou – krivična dela korupcije u službi i krivična dela protiv službene dužnosti koja počine dole navedeni subjekti, bez obzira na vrednost stečene koristi ili štete:
 - 1.4.1. predsednik Republike Kosova;
 - 1.4.2. predsednik ili poslanici Skupštine Kosova;
 - 1.4.3. predsednik Vlade, zamenik predsednika Vlade,, ministar ili zamenik ministra Vlade Republike Kosova;
 - 1.4.4. predsednik opštine;
 - 1.4.5. sudija;
 - 1.4.6. državni tužilac;

- 1.4.7. narodni advokat;
- 1.4.8. guverner Centralne banke Kosova;
- 1.4.9. direktor Policije Kosova;
- 1.4.10. direktor Kosovske obaveštajne agencije;
- 1.4.11. generalni revizor;
- 1.4.12. generalni direktor carina;
- 1.4.13. generalni direktor poreske uprave;
- 1.4.14. glavni administrativni službenik, glavni finansijski službenik i šef javne nabavke svih javnih institucija;
- 1.4.15. izvršni direktor javnog preduzeća ili izvršni direktor nezavisnih agencija.

POGLAVLJE II. UREĐENJE I SASTAV SPECIJALNOG TUŽILAŠTVA

Član 4. Nadležnost i sastav Specijalnog tužilaštva

1. Specijalno tužilaštvo je specijalizovani organ za istragu i krivično gonjenje, koji deluje kao prvostepeni organ u okviru tužilačkog sistema Kosova.
2. Specijalnim tužilaštvom rukovodi glavni tužilac Specijalnog tužilaštva, koga bira Tužilački savet Kosova u skladu sa relevantnim zakonodavstvom na snazi, a čine ga specijalni tužioci izabrani i imenovani u skladu sa postupcima utvrđenim važećim zakonom.
3. Specijalno tužilaštvo ima sledeća stalna odeljenja:
 - 3.1. Odeljenje za ratne zločine;
 - 3.2. Odeljenje za organizovani kriminal;
 - 3.3. Odeljenje za terorizam; i
 - 3.4. Odeljenje za korupciju i finansijski kriminal.
4. Savet, shodno potrebama Specijalnog tužilaštva, na zahtev glavnog tužioca Specijalnog tužilaštva i uz konsultaciju sa glavnim državnim tužiocem može ugasiti dosadašnja odeljenja ili osnovati novo odeljenje.

Član 5. Glavni tužilac Specijalnog tužilaštva

1. Glavnog tužioca Specijalnog tužilaštva bira Savet u skladu sa relevantnim zakonodavstvom na snazi.
2. Glavni tužilac Specijalnog tužilaštva predvodi i zastupa Specijalno tužilaštvo.

Član 6. **Tužioci Specijalnog tužilaštva**

Prilikom vršenja svojih funkcija tužioci Specijalnog tužilaštva obavljaju svoje dužnosti u skladu sa načelima utvrđenim relevantnim zakonom o državnom tužiocu.

Član 7. **Službenik sa posebnom stručnošću**

Specijalno tužilaštvo može imati službenike iz oblasti ekonomije, računovodstva, finansijske ili druge relevantne struke sa radnim iskustvom u ovim oblastima, koji pomažu specijalnim tužiocima u radu u predmetima koji zahtevaju veštačenje.

POGLAVLJE III. **MESNA I STVARNA NADLEŽNOST SPECIJALNOG TUŽILAŠTVA**

Član 8. **Mesna nadležnost i koordinacija istražnih radnji**

1. Specijalno tužilaštvo je mesno nadležan na celoj teritoriji Republike Kosova, te postupa u i zastupa predmete u sudovima utvrđenim relevantnim zakonom o sudovima.
2. Specijalno tužilaštvo može preko osnovnih tužilaštava koordinirati i sprovesti istragu i krivično gonjenje u predmetima koji su u njegovoj posebnoj i dodatnoj nadležnosti. Glavni tužioci osnovnih tužilaštava staraju se da u svako doba koordiniraju istražne radnje i krivično gonjenje u predmetima za koje je nadležno Specijalno tužilaštvo.
3. Po ovlašćenju glavnog tužioca Specijalnog tužilaštva, specijalni tužioci mogu poveriti svakom Osnovnom tužilaštvu preduzimanje određenih istražnih radnji u krivičnom postupku ili sprovođenje istrage ili krivično gonjenje u predmetima za koje je nadležno Specijalno tužilaštvo.

Član 9. **Posebna stvarna nadležnost**

1. Specijalno tužilaštvo je nadležno da sprovodi istragu i goni krivična dela shodno relevantnim odredbama krivičnog zakonodavstva, i to:
 - 1.1. krivična dela protiv ustavnog poretka i bezbednosti Republike Kosova;
 - 1.2. genocid;
 - 1.3. zločini protiv čovečnosti;
 - 1.4. ratni zločini uz ozbiljno kršenje Ženevskih konvencija, ratni zločini uz ozbiljno kršenje zakona i običaja ratovanja koji važe u međunarodnom oružanom sukobu, ratni zločini uz teško kršenje člana 3. zajedničkog za Ženevske konvencije, ratni zločini uz ozbiljno kršenje zakona i običaja koji važe u oružanim sukobima koji nisu međunarodnog karaktera;
 - 1.5. napadi u oružanim sukobima koji nisu međunarodnog karaktera protiv instalacija koje sadrže opasne sile;
 - 1.6. regrutovanje ili mobilizacija dece u oružanim sukobima;
 - 1.7. korišćenje zabranjenih sredstava ili metoda ratovanja;

- 1.8. organizovanje grupe radi izvršenja genocida, zločina protiv čovečnosti i ratnih zločina;
- 1.9. ugrožavanje lica pod međunarodnom zaštitom;
- 1.10. nezakonito pribavljanje, dobijanje, upotreba, proizvodnja, posedovanje, premeštanje, izmenjivanje, odlaganje, širenje i oštećenje nuklearnog ili radioaktivnog materijala;
- 1.11. pretnje upotrebom ili izvršenjem krađe ili razbojničke krađe nuklearnog ili radioaktivnog materijala;
- 1.12. učešće u organizovanoj kriminalnoj grupi ili njeno organizovanje;
- 1.13. krivična dela pranja novca:
 - 1.13.1. kao produženo krivično delo koje je u nadležnosti Specijalnog tužilaštva, bez obzira na iznos ili stečenu korist; ili
 - 1.13.2. kao pojedinačno krivično delo, ako je vrednost ili stečena korist u iznosu od petsto hiljada (500.000) ili više evra;
- 1.14. krivična dela korupcije na visokom nivou iz člana 3. stav 1. podstav 1.4. ovog zakona.

2. Za kvalifikaciju krivičnog dela iz stava 1. ovog člana primenjuju se relevantne odredbe materijalnog krivičnog zakonodavstva na snazi.

3. Pored krivičnih dela iz stava 1. ovog člana, Specijalno tužilaštvo je nadležno da sprovodi istragu i goni krivična dela, uključujući različite oblike pokušaja i saradnje u krivičnim delima koja mogu uputiti nadležni organi međunarodnih sudova ili međunarodnih tribunala, kosovskim organima vlastima radi istrage i/ili krivičnog gonjenja u skladu sa postupcima utvrđenim važećim zakonom i sporazumima između nadležnih organa.

4. Specijalno tužilaštvo je takođe nadležno da sprovodi istragu i krivično goni pokušaje, pomaganje i druge oblike saradnje u izvršenju krivičnih dela iz stava 1. ovog člana.

Član 10. Dodatne nadležnosti

1. Specijalno tužilaštvo je nadležno je za istragu i gonjenje krivičnih dela za koja je propisana kazna zatvora od deset (10) ili više godina, krivična dela korupcije u službi, krivična dela protiv službene dužnosti i krivična dela uzimanja ili davanja mita u privatnom sektoru, pod uslovom da je pričinjena šteta ili imovinska korist stečena krivičnim delom veća od petsto hiljada (500.000) evra, ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- 1.1. krivično delo može biti deo ozbiljne krivične pojave koja se odvija u različitim oblastima Kosova, koja inače može pasti pod mesnu nadležnost različitih sudova;
- 1.2. krivično delo može biti deo šire transnacionalne kriminalne aktivnosti koja čini neophodnom međunarodnu saradnju;
- 1.3. postoji osnovana sumnja o neprikladnim nastojanjima da se utiče na istragu ili krivično gonjenje;
- 1.4. krivično delo ugrožava ili je ugrozilo funkcionisanje ili stabilnost države i njenih organa.

Član 11.**Prenos nadležnosti krivičnih predmeta na Specijalno tužilaštvo**

1. Svaki tužilac Osnovnog tužilaštva koji u svom radu naiđe na elemente iz kojih se osnovano smatra da krivično delo spada u kategoriju krivičnih dela iz čl. 9. i 10. ovog zakona, dužan je da obavesti glavnog tužioca tužilaštva u kome vrši funkciju tužioca.
2. Informacija iz stava 1. ovog člana dostavlja se relevantnom glavnom tužiocu u najkraćem mogućem roku. Glavni tužilac će u najkraćem mogućem roku obavestiti glavnog tužioca Specijalnog tužilaštva.
3. U slučaju da se glavni tužilac Specijalnog tužilaštva saglasi da krivična prijava ili predmet iz stava 1. ovog člana spada u nadležnost Specijalnog tužilaštva, glavni tužilac Osnovnog tužilaštva prosleđuje krivičnu prijavu ili predmet, zajedno sa svim relevantnim dokumentima i spisima glavnom tužiocu Specijalnog tužilaštva.
4. Glavni tužilac osigurava da se osetljivi podaci i informacije ne otkrivaju neovlašćenim licima prilikom dostave krivičnih prijava, spisa predmeta i svih drugih relevantnih dokumenata i spisa.
5. Tužilac odgovoran za istragu koji je prosledio informaciju iz stava 1. ovog člana ostaje odgovoran je za sve procesne radnje neophodne za brzo sprovođenje istrage ili krivičnog gonjenja sve dok Specijalno tužilaštvo ne preuzme odgovornost za tu istragu ili krivično gonjenje.
6. Sve odluke koje donesu pravosudni organi nadležni za sprovođenje postupka ostaju na snazi sve dok Specijalno tužilaštvo ne preuzme odgovornost za istragu ili krivično gonjenje.
7. Za radnje iz st. 1. i 2. ovog člana vodi se službena beleška.

Član 12.**Prenos nadležnosti krivičnih predmeta sa Specijalnog tužilaštva**

1. Tužilac Specijalnog tužilaštva koji u svom radu naiđe na elemente iz kojih se osnovano smatra da krivično delo ne spada u kategoriju krivičnih dela iz čl. 9. i 10. ovog zakona, dužan je da o tome obavesti glavnog tužioca Specijalnog tužilaštva.
2. Informacija iz stava 1. ovog člana dostavlja se glavnom tužiocu Specijalnog tužilaštva u najkraćem mogućem roku. Glavni tužilac Specijalnog tužilaštva će u najkraćem roku obavestiti glavnog tužioca nadležnog tužilaštva na teritoriji na kojoj se sumnja da je izvršeno krivično delo.
3. U slučaju da se relevantni glavni tužilac saglasi da krivična prijava ili predmet iz st. 1. i 2. ovog člana ne spada u nadležnost Specijalnog tužilaštva, glavni tužilac Specijalnog tužilaštva prosleđuje krivičnu prijavu ili predmet, zajedno sa svim relevantnim dokumentima i spisima, glavnom tužiocu nadležnog tužilaštva na teritoriji na kojoj se sumnja da je izvršeno krivično delo.
4. Glavni tužilac Specijalnog tužilaštva osigurava da se osetljivi podaci i informacije ne otkrivaju neovlašćenim licima prilikom dostave krivičnih prijava, spisa predmeta i svih drugih relevantnih dokumenata i spisa.
5. Tužilac odgovoran za istragu koji je prosledio informaciju iz stava 1. ovog člana ostaje odgovoran za sve procesne radnje neophodne za brzo sprovođenje istrage ili krivičnog gonjenja sve dok relevantno Osnovno tužilaštvo ne preuzme odgovornost za tu istragu ili krivično gonjenje.
6. Sve odluke koje donesu pravosudni organi nadležni za vođenje postupka ostaju na snazi sve dok relevantno Osnovno tužilaštvo ne preuzme odgovornost za istragu ili krivično gonjenje.
7. Za radnje iz st. 1. i 2. ovog člana vodi se službena beleška.

Član 13.**Nadležnost za predmete povezane s onim u nadležnosti Specijalnog tužilaštva**

1. Svaki put kada Specijalno tužilaštvo preuzme odgovornost za predmet koji je u njegovoj posebnoj ili dodatnoj nadležnosti, glavni tužilac Specijalnog tužilaštva može preuzeti i istrage ili krivično gonjenje drugih navodnih krivičnih dela koja sprovode drugi tužioci ako se čini da su radnje direktno povezane sa zajedničkim dokazima.
2. Svaki put kada Specijalno tužilaštvo vrši svoju dodatnu nadležnost za predmet iz člana 10. ovog zakona, glavni tužilac Specijalnog tužilaštva može preuzeti svaku istragu ili krivično gonjenje navodnih krivičnih dela koja trenutno sprovode drugi tužioci, ako glavni tužilac Specijalnog tužilaštva smatra da navodno delo može biti deo teške krivične radnje, uključujući i ono što se dešava ili se desilo na različitim mestima na Kosovu, a koje može biti u mesnoj nadležnosti različitih sudova u skladu sa važećim zakonodavstvom.
3. Specijalno tužilaštvo može preuzeti i druge predmete u skladu sa odredbama iz st. 1. i 2. ovog člana u bilo koje vreme u toku postupka, bez obzira na druge odredbe ovog zakona.
4. Svaki put kada Specijalno tužilaštvo preuzme istrage ili krivično gonjenje prema odredbama iz st. 1, 2. i 3. ovog člana, glavni tužilac Specijalnog tužilaštva obaveštava relevantnog glavnog tužioca mesno i stvarno nadležnog tužilaštva i glavnog državnog tužioca o razlozima za donošenje svojih odluka.

Član 14.**Sukob nadležnosti**

1. U slučaju neslaganja o nadležnostima iz čl. 11. i 12. ovog zakona, Glavni tužilac ili glavni tužilac Specijalnog tužilaštva ima pravo prigovora.
2. Prigovor iz stava 1. ovog člana upućuje se Apelacionom tužilaštvu.
3. Apelaciono tužilaštvo, nakon ispitivanja okolnosti predmeta, odlučuje o prigovoru.
4. Protiv odluke Apelacionog tužilaštva nezadovoljna strana može izjaviti žalbu glavnom državnom tužiocu. Odluka glavnog državnog tužioca je konačna i protiv iste se ne može uložiti pravni lek.
5. Svi slučajevi iz ovog člana ispituju se i rešavaju po hitnom postupku.

POGLAVLJE IV.**SARADNJA****Član 15.****Obaveza institucija za saradnju**

Svaki put kada Specijalno tužilaštvo preuzme odgovornost za predmet koji je u njegovoj posebnoj ili dodatnoj nadležnosti, organi za sprovođenje zakona i druge institucije pružaju Specijalnom tužilaštvu svu zatraženu pomoć u cilju pravilnog vršenja funkcija i mandata ove kancelarije.

Član 16.**Saradnja između Policije Kosova i Specijalnog tužilaštva**

1. Specijalnom tužilaštvu, u cilju preduzimanja istražnih radnji za sprovođenje istrage i gonjenje krivičnih dela korupcije u službi, krivična dela protiv službene dužnosti i krivična dela organizovanog kriminala, pruža pomoć Specijalna istražna jedinica u okviru Policije Kosova.

2. Postupak rada i način funkcionisanja i saradnje Specijalne istražne jedinice sa Specijalnim tužilaštvom utvrđuje se podzakonskim aktom koji usvaja Vlada, na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova, a u konsultaciji sa Tužilačkim savetom Kosova.

Član 17. Zajednički istražni tim

1. U cilju sprovođenja istrage i gonjenja krivičnih dela za koja je nadležno Specijalno tužilaštvo, zavisno od slučaja, može formirati zajednički istražni tim (u daljem tekstu: Tim).
2. Cilj Tima iz stava 1. ovog člana je uspešna istraga krivičnih dela putem efikasnije saradnje Specijalnog tužilaštva sa drugim državnim i međunarodnim institucijama.
3. U okviru Tima iz stava 1. ovog člana mogu se obuhvatiti službenici državnih institucija koji svojom stručnošću mogu doprineti istrazi krivičnih dela u zavisnosti od prirode stvari u kojoj Specijalno tužilaštvo postupa.
4. Glavi tužilac Specijalnog tužilaštva odlukom osniva Tim na predlog predmetnog tužioca, za svaki slučaj kada predmetni tužilac oceni da je potrebno. Predmetni tužilac je predvodnik Tima.
5. Službenici iz stava 3. ovog člana obavezuju se da sarađuju sa predvodnikom Tima, kao i da čuvaju službenu tajnu za vreme svoje službe u Timu.
6. Nepružanje saradnje kao i povreda službene tajne iz stava 5. ovog člana smatra se teškom povredom službene dužnosti na radu.
7. Postupak rada, unutrašnje uređenje i način funkcionisanja i saradnje Tima utvrđuju se podzakonskim aktom koji donosi Savet.

POGLAVLJE V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18. Prelazne odredbe

1. Svi krivični predmeti u kojima je otpočela istraga ostaju u nadležnosti Specijalnog tužilaštva do stupanja na snagu ovog zakona.
2. Specijalno tužilaštvo nastavlja sa istragom i zastupanjem krivičnih predmeta koji na dan stupanja na snagu ovog zakona ne spadaju u nadležnost Specijalnog tužilaštva prema odredbama ovog zakona, a za koje postoji rešenje o pokretanju istrage ili je otpočeo sudski postupak.

Član 19. Podzakonska akta

Podzakonski akti predviđeni ovim zakonom donose se najkasnije u roku od šest (6) meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 20. Stavljanje van snage

Ovim zakonom stavlja se van snage Zakon br.03/L-052 o Specijalnom tužilaštvu Republike Kosova, izmenjen i dopunjen Zakonom br.04/L-273 i Zakonom br.05/L-103.

Član 21.
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br.08/L-168
26. oktobar 2023. godine

Proglašeno ukazom Br. DL-181/2023, dana 15.11.2023, od strane Predsednice Republike Kosova Vjosa Osmani-Sadriu